

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

DECIZIE

cu privire la respingerea recursului depus de Partidul Politic „Partidul Dezvoltării și Consolidării Moldovei”,

în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Partidul Politic „Partidul Dezvoltării și Consolidării Moldovei” împotriva Comisiei Electorale Centrale, terț Maia Sandu cu privire la anularea actului administrativ și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil,

împotriva hotărârii din 19 octombrie 2024 a Curții de Apel Chișinău

*(Dosarul nr. 3ra-853/24
NR. PIGD 2-24118478-01-3ra-20102024)*

Examinarea cauzei în ordine de recurs. Netemeinicia recursului. Instanțele de contencios administrativ nu au competență în materie contravențională

Curtea de Apel Chișinău (jud. Gh. Mîra, A. Braga, V. Sîrbu)

20 octombrie 2024

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților cererea de recurs depusă de Partidul Politic „Partidul Dezvoltării și Consolidării Moldovei”,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Prococpciuc, *Președinte,*

Diana Stănilă

Ion Malanciuc, *judecători,*

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 19 octombrie 2024 Partidul Politic „Partidul Dezvoltării și Consolidării Moldovei” depus cerere de chemare în judecată în procedura contenciosului administrativ împotriva Comisiei Electorale Centrale, terț Maia Sandu cu privire la anularea actului administrativ și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil.

2. În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, la data de 25 septembrie 2024, Partidul Politic „Partidul Dezvoltării și Consolidării Moldovei” a depus la Comisia Electorală Centrală o sesizare cu privire la încălcările admise de concurentul electoral –Maia Sandu, candidat desemnat la alegerile prezidențiale din partea PP „Partidul Acțiune și Solidaritate”.

3. A relevat că, prin contestația depusă, Partidul Politic „Partidul Dezvoltării și Consolidării Moldovei” a sesizat încălcarea de către pârât a prevederilor art. 54 alin. (5) lit. a) Cod electoral, art. 26 alin. (6) lit. a) din Legea nr. 294/2007 privind partidele politice, art. 19 alin. (3) al Legii nr. 370/2023 privind drepturile copilului și a art. 10 alin. (3) lit. n) și alin. (4) din Legea nr. 62/2022 cu privire la publicitate.

4. Urmare a refuzului *Comisiei Electorale Centrale* de a examina sesizarea, Partidului Politic „Partidul Dezvoltării și Consolidării Moldovei” a contestat în instanțele de judecată refuzul de examinare a sesizării, care la 15 octombrie 2024 (dosarul nr. 3-133/2024) au decis obligarea Comisiei Electorale Centrale să examineze sesizarea în cauză.

5. Reclamantul a indicat că, la data de 16 octombrie 2024, Comisia Electorală Centrală a examinat sesizarea Partidului Politic „Partidul Dezvoltării și Consolidării Moldovei” din 25 septembrie 2024 cu privire la încălcările admise de concurentul electoral – Maia Sandu, candidat desemnat

la alegerile prezidențiale din partea PP „Partidul Acțiune și Solidaritate” și a respins-o ca neîntemeiată.

6. Reclamantul consideră că hotărârea Comisiei Electorale Centrale din 16 octombrie 2024 nr. 3098, este neîntemeiată și ilegală, fiind în contradicție cu cadrul normativ în vigoare, din care considerente și s-a adresat în instanța de judecată.

7. În susținerea celor invocate, reclamantul a menționat că, în contestația înaintată au fost indicate faptele concrete de implicare a persoanelor ce nu au împlinit vârsta de 18 ani în activități de distribuire a materialelor de publicitate electorală, precum și alte activități electorale și politice, fiind anexate în acest sens probe care stabilesc cu certitudine veridicitatea faptelor invocate, cel puțin cu referire la următoarele cazuri: a. Implicarea directă în perioada campaniei electorale a persoanelor cu vârsta sub 18 ani în activități de agitație electorală, inclusiv prin atragerea, repartizarea materialelor de publicitate electorală, precum și promovarea pe rețele de socializare a activităților referitoare la distribuirea materialelor de publicitate electorală; b. Coordonarea activității de implicare a minorilor în activitatea politică de agitație electorală cu promovarea acestor activități pe rețele de socializare, de către reprezentantul PAS – dl. Oleg Botnaru, Șef adjunct al Oficiului Teritorial al Cancelariei de Stat; c. Alegerea/Desemnarea copiilor minori în funcțiile de conducere ale organizațiilor interne de profil ale concurentului electoral PP „Partidul Acțiune și Solidaritate”, în speță desemnarea minorilor în calitate de Președinți/Vicepreședinți ai Organizației de Tineret PAS Youth Glodeni.

8. A indicat reclamantul că, acțiunile date constituie încălcarea mai multor prevederi legale, ce stabilesc expres și indubitabil interdicția de a implica în orice formă persoanele ce nu au împlinit vârsta de 18 ani în activități politice, și, în mod special, în activități ce sunt calificate ca și finanțare a campaniei electorale.

9. În susținerea celor invocate reclamantul a citat prevederile Art. 26 alin. (6) lit. a) din Legea nr. 294/2007 privind partidele politice, care prevede: Se interzice finanțarea, prestarea unor servicii cu titlu gratuit ori susținerea materială sub orice formă, directă și/sau indirectă, a partidelor politice de către: a) cetățenii Republicii Moldova care nu au împlinit vârsta de 18 ani, cetățenii în privința cărora este instituită o măsură de ocrotire judiciară sub forma tutelei; Art. 54 alin. (5) lit. a) Cod electoral, care stabilește: Se interzice finanțarea ori susținerea materială sub orice formă a grupurilor de

inițiativă, a campaniilor electorale de către: a) cetățenii Republicii Moldova care nu au împlinit vârsta de 18 ani și cetățenii în privința cărora a fost instituită o măsură de ocrotire judiciară sub forma tutelei; Art. 19 alin. (3) al Legii nr. 370/2023 privind drepturile copilului, care stabilește: implicarea copiilor în activitatea partidelor politice și asocierea lor în partide politice este interzisă; Art. 10 alin. (3) lit. n), alin (4) Legea cu privire la publicitate 62/2022 care prevede expres că nu poate fi distribuitor și difuzor al publicității politice un cetățean al Republicii Moldova care nu a împlinit vârsta de 18 ani.

10. Totodată, a invocat prevederile art. 50 din Codul electoral, care stabilesc principiile de bază ce guvernează rapoartele izvorâte din activitățile de finanțare a campaniilor electorale, în special a faptului că susținerea materială sub orice formă a campaniilor electorale trebuie să fie realizată cu respectarea principiul legalității asigurat prin respectarea prevederilor prezentului cod și ale cadrului legal conex.

11. În conformitate cu art. 54 alin. (2) din Codul electoral, finanțarea campaniilor electorale de către persoane fizice sau juridice se efectuează cu respectarea condițiilor stabilite de prezentul capitol și de regulamentele privind finanțarea a campaniilor electorale, aprobate de Comisia Electorală Centrală.

12. În consecință, distribuirea materialelor de agitație electorală de către persoanele care nu au împlinit vârsta de 18 ani, în condiția interdicțiilor exprese ale cadrului normativ, sunt în contradicție evidentă cu principiul legalității finanțării campaniei electorale a concurentului electoral Maia Sandu.

13. Reclamantul Partidul Politic „Partidul Dezvoltării și Consolidării Moldovei” a specificat că, pornind de la prohibiția utilizării oricăror tipuri de finanțare, inclusiv prin prestarea de servicii de distribuire din partea persoanele care nu au împlinit vârsta de 18 ani, aceste activități sunt interzise pentru concurentul electoral și, pe cale de consecință, constituie o finanțare ilegală.

14. A notat că, în conformitate cu art. 54 alin. (3) lit. c), alin. (4) din Codul Electoral, responsabilitățile privind respectarea condițiilor și a modului de susținere financiară a campaniilor electorale revine candidaților la funcția de Președinte al Republicii Moldova, aceștia fiind supuși răspunderii juridice, inclusiv celei contravenționale sau penale, în conformitate cu legislația. Alineatul (7) stabilește că încălcarea prevederilor alin.(5) și (6) din prezentul

articol se constată de organul electoral competent, inclusiv cu suportul organelor de resort și celor de drept, iar actul administrativ de constatare a încălcărilor și, după caz, de aplicare a sancțiunilor prevăzute la art. 102 alin. (2) lit. a), c) sau e), emis de organul electoral, din momentul în care rămâne definitiv, se aduce la cunoștința organelor de drept pentru tragerea la răspundere contravențională sau penală, după caz.

15. A relatat că, obiectul sesizării, care în opinia reclamantului Partidul Politic „Partidul Dezvoltării și Consolidării Moldovei”, intenționat a fost lăsat fără examinare în hotărârea contestată, a fost finanțarea ilegală a campaniei electorale, manifestată prin prestarea de servicii acordate concurentului electoral de către persoanele care nu au împlinit vârsta de 18 ani. Or, aceste acțiuni, privite prin prisma cadrului normativ, care stabilește expres interdicția beneficierii de asemenea servicii de la persoanele ce nu au împlinit vârsta de 18 ani, constituie în sensul cadrului normativ, finanțare ilegală, și urma a fi examinată de către Comisia Electorală Centrală anume din această perspectivă.

16. În opinia reclamantului, omisiunea Comisiei Electorale Centrale de a examina sesizarea sub aspectele invocate de finanțare ilegală contravin Codului administrativ, or, în conformitate cu art. 31 și art. 118 din Codul administrativ se instituie condiții riguroase cu referire la motivarea actului administrativ, stabilind că actele administrative individuale și operațiunile administrative scrise trebuie să fie motivate, iar motivarea trebuie să cuprindă atât motivele de fapt cât și cele de drept pe care acesta se întemeiază.

17. Reclamantul a mai explicat că în temeiul prevederilor art. 25 din Codul administrativ, autoritățile publice și instanțele de judecată competente trebuie să își exercite atribuțiile legale în mod imparțial, indiferent de propriile convingeri sau interesele persoanelor care le reprezintă. Autoritățile publice trebuie să acționeze în conformitate cu legea și alte acte normative.

18. Astfel, invocarea de către Comisia Electorală Centrală a Legii nr. 215/2016 cu privire la tineret, reclamantul a apreciat-o ca fiind eronată, având scopul să devieze atenția de la obiectul sesizării, or, cadrul normativ invocat, referitor la domeniul electoral și politic restricționează participarea persoanelor cu vârsta sub 18 ani și nu a tinerilor în general. Adică, persoanele (tinerii) în vârstă de până la 18 ani nu sunt în drept de a finanța campanii electorale sub nici o formă. Totodată, tinerii cu vârsta de la 18 ani pot participa fără nici o restricție în activitățile politice și electorale. Astfel, nu

există nici un conflict de norme cum a încercat Comisia Electorală Centrală să invoce, și, respectiv, urma să se expună asupra noemelor legale care au fost indicate în sesizare ca fiind încălcate.

19. A afirmat că, organul electoral competent, la examinarea sesizărilor, este obligat, atât la examinarea argumentelor invocate cât și după caz, se poate sesiza din oficiu asupra încălcărilor admise de către concurenții electorali.

20. Subsecvent, reclamantul a notat că conform prevederilor art. 423⁷ Cod contravențional, Comisiei Electorale Centrale îi revine inclusiv în calitate de agent constator, competența exclusivă de examinare și constatare a contravențiilor prevăzute la art. 48³ (finanțarea ilegală a partidelor politice, a grupurilor de inițiativă, a concurenților electorali sau a participanților la referendum), atribuție pe care reclamantul a apreciat-o ca fiind evitată de a fi îndeplinită de către Comisia Electorală Centrală.

21. În drept și-a întemeiat cererea de chemare în judecată în baza dispozițiilor art. 54 alin. (5) lit. a), art. 91 - 101 din Codul electoral, art. 26 alin.(6) lit. a) din Legea nr. 294 /2007 privind partidele politice, art. 19 alin. (3) din Legea nr. 370/2023 privind drepturile copilului, art. 189 alin. (2), art. 206 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ.

22. Reclamantul Partidul Politic „Partidul Dezvoltării și Consolidării Moldovei” a solicitat anularea Hotărârii Comisiei Electorale Centrale nr. 3098 din 16 octombrie 2024 și obligarea Comisiei Electorale Centrale să examineze contestația înregistrată cu nr. CEC-10Apr/1 din 26 septembrie 2024 și să emită actul administrativ individual (hotărâre).

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

23. Prin hotărârea din 19 octombrie 2024 a Curții de Apel Chișinău a fost respins ca neîntemeiată acțiunea depusă de către Partidul Politic „Partidul Dezvoltării și Consolidării Moldovei”.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

24. La 19 octombrie 2024, prin intermediul poștei electronice, Partidul Politic „Partidul Dezvoltării și Consolidării Moldovei” a depus cerere de recurs, împotriva hotărârii din 19 octombrie 2024 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea hotărârii instanței de fond cu adoptarea unei decizii noi de admitere integrală a acțiunii.

ARGUMENTELE RECURSULUI

25. În motivarea cererii de recurs a invocat că consideră hotărârea instanței de fond ca fiind neîntemeiată și ilegală, contrară cadrului normativ în vigoare și pasibilă de a fi casată.

26. La temeiurile de admisibilitate a recursului a indicat inclusiv prevederile art. 245¹ alin. (1) lit. a), d) și f) din Codul administrativ, care stabilește că recursul este admis dacă interpretarea legii din hotărârea sau decizia contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție; hotărârea sau decizia este arbitrară sau se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor; instanța nu a fost compusă potrivit legii sau hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

27. Recurentul a notat că prima instanță nu a luat în considerare că cadrul normativ existent, și anume art. 54 alin. (5) lit. a) din Codul electoral, art. 26 alin. (6) lit. a) din Legea nr. 294 /2007 privind partidele politice și art. 19 alin. (3) din Legea nr. 370/2023 privind drepturile copilului și art. 10 alin. (3) lit. n) și alin. (4) din Legea nr. 6//2022 cu privire la publicitate, prevede că cetățenii Republicii Moldova care nu au împlinit vârsta de 18 ani nu pot în general să fie implicați în activitatea partidelor politice, și în mod special nu pot să presteze careva servicii cu titlu gratuit sau să acorde susținere materială sub orice formă, refuzând să ofere careva apreciere situației de fapt care a fost sesizată de Partidul Politic „Partidul Dezvoltării și Consolidării Moldovei”.

28. A susținut că consideră contrar prevederilor legale și argumentul primei instanțe precum că circumstanțele referitoare la faptele de finanțare ilegală a campaniei electorale vor fi verificate la etapa verificării corectitudinii raportului privind veniturile și cheltuielile concurentului electoral, Maia Sandu, pentru întreaga campanie electorală, or, art. 95 alin. (1) din Codul Electoral stabilește că, în perioada electorală, termenul general de depunere a contestațiilor este de 3 zile, care se calculează începând cu ziua următoare zilei în care a fost săvârșită acțiunea, a fost identificată inacțiunea sau a fost adoptată hotărârea. Respectiv, o asemenea abordare poate fi calificată și ca o limitare a drepturilor concurenților electorali de a-și apăra drepturile lezate, precum și crearea unui precedent în neconcordanță cu corectitudinea desfășurării campaniilor electorale.

29. A insistat recurentul că aprecierea vădit nerezonabilă a probelor de către instanța de fond se constată în partea ce vizează argumentul privind lipsa probelor cu privire la vârsta persoanelor implicate, or, Comisia

Electorală Centrală nu a invocat acest argument în hotărârea nr. 3098 din 16.10.2024, iar acesta nu poate fi invocat din oficiu de către instanța de judecată. Mai mult, Comisia Electorală Centrală nici nu putea invoca acest argument deoarece dispune de acces la Registrul de Stat al alegătorilor care conține toate datele din Registrul de Stat al populației, numele persoanelor minore fiind în anexele la contestație. Mai mult, prima instanță nu a contestat faptul că aceștia nu ar fi împlinit vârsta de 18 ani, dar a argumentat posibilitatea acestora de a desfășura acțiuni de distribuire a publicității electorale.

30. A notat recurentul că consideră hotărârea Curții de Apel Chișinău ca fiind ilegală, deoarece a fost adoptată de același complet care s-a expus anterior pe aceeași cauză.

31. În condițiile expuse, recurentul a opinat că hotărârea din 19 octombrie 2024 a Curții de Apel Chișinău este neîntemeiată și ilegală, fiind în contradicție cu cadrul normativ în vigoare și pasibilă de a fi casată.

POZIȚIA INTIMAȚILOR

32. Prin referința depusă la 20 octombrie 2024, Comisia Electorală Centrală a solicitat declararea inadmisibilității recursului, iar în cazul trecerii testului de admisibilitate, respingerea recursului ca fiind neîntemeiat.

33. Prin referința depusă la data de 20 octombrie 2024, terțul Maia Sandu – candidat desemnat la alegerile prezidențiale, reprezentată de avocatul Eduard Digore, a solicitat declararea inadmisibilității recursului depus de Partidul Politic „Partidul Dezvoltării și Consolidării Moldovei”.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

34. Art. 245 din Codul administrativ:

„Recursul se depune la Curtea Supremă de Justiție în termen de două luni de la pronunțarea hotărârii sau a deciziei motivate, dacă legea nu stabilește un alt termen.”

35. Art. 2 alin. (2) din Codul administrativ:

„Anumite aspecte ce țin de activitatea administrativă privind domeniile specifice de activitate pot fi reglementate prin norme legislative speciale derogatorii de la prevederile prezentului cod numai dacă această reglementare este absolut necesară și nu contravine principiilor prezentului cod.”

36. Art. 18 din Codul electoral:

„Misiunea Comisiei Electorale Centrale este crearea condițiilor optime pentru exercitarea nestingherită de către cetățenii Republicii Moldova a dreptului constituțional de a alege și de a fi aleși în cadrul unor alegeri libere și corecte, inclusiv prin asigurarea

respectării legislației cu privire la finanțarea partidelor politice și a campaniilor electorale.”

37. Art. 26 alin. (1) lit. k) din Codul electoral:

„În calitate de organ independent de supraveghere și control privind finanțarea partidelor politice și a campaniilor electorale, Comisia Electorală Centrală, exercită alte atribuții de supraveghere și control al respectării legislației cu privire la finanțarea partidelor politice, a campaniilor electorale și a grupurilor de inițiativă, în conformitate cu prevederile prezentului cod și ale Legii nr.294/2007 privind partidele politice.”

38. Art. 54 alin. (5) lit. a) din Codul electoral stabilește că:

„Se interzice finanțarea ori susținerea materială sub orice formă a grupurilor de inițiativă, a campaniilor electorale de către cetățenii Republicii Moldova care nu au împlinit vârsta de 18 ani și cetățenii în privința cărora a fost instituită o măsură de ocrotire judiciară sub forma tutelei.”

39. Art. 95 alin. (1) din Codul electoral:

„În perioada electorală, termenul general de depunere a contestațiilor este de 3 zile, care se calculează începând cu ziua următoare zilei în care a fost săvârșită acțiunea, a fost identificată inacțiunea sau a fost adoptată hotărârea.”

40. Art. 95 alin. (8) din Codul electoral:

„Înaintarea acțiunilor în contencios administrativ, precum și exercitarea căilor de atac împotriva actelor judecătorești se efectuează în termenul stabilit la alin. (1).”

41. Art. 19 alin. (3) din Legea nr. 370 din 30 noiembrie 2023 privind drepturile copilului:

„implicarea copiilor în activitatea partidelor politice și asocierea lor în partide politice este interzisă.”

42. Art. 26 alin. (6) lit. a) din Legea nr. 294 din 21 decembrie 2007 privind partidele politice:

„se interzice finanțarea, prestarea unor servicii cu titlu gratuit ori susținerea materială sub orice formă, directă și/sau indirectă, a partidelor politice de către cetățenii Republicii Moldova care nu au împlinit vârsta de 18 ani, cetățenii în privința cărora este instituită o măsură de ocrotire judiciară sub forma tutelei.”

43. Art. 4 lit. a) din Legea nr. 215 din 29 iulie 2016 cu privire la tineret:

„Sub incidența prezentei legi cad: a) persoanele cu vârstă cuprinsă între 14 și 35 de ani.”

44. Art. 16 din Legea nr. 215 din 29 iulie 2016 cu privire la tineret:

„(1) Structura neformală de participare a tinerilor este o formă de participare a tinerilor întruniți benevol și activează în interesele tinerilor.

(2) Structuri neformale de tineret pot fi grupurile de inițiativă, senatele studentești, consiliile elevilor, mass-media pentru tineri.

(3) Organizațiile de tineret ale partidelor politice sînt considerate structuri neformale de participare a tinerilor.

(4) Structurile neformale de participare a tinerilor au dreptul să desfășoare activități cu tineri și pentru tineri și pot înainta autorităților publice propuneri în domeniile care vizează tinerii.”

45. Art. 1 alin. (1) Legea privind partidele politice nr. 294 din 21 decembrie 2007 stabilește că:

„Partidele politice sînt asociații benevole, cu statut de persoană juridică, ale cetățenilor Republicii Moldova cu drept de vot, care, prin activități comune și în baza principiului liberei participări, contribuie la conceperea, exprimarea și realizarea voinței lor politice.”

46. Art. 101 alin. (6) din Codul electoral:

„Instanțele judecătorești adoptă și pronunță hotărâri și decizii, precum și emit încheieri în conformitate cu prevederile Codului administrativ și ale Codului de procedură civilă.

47. Art.104 alin.(2) din Codul electoral:

” (2) Contravențiile se constată și se examinează în conformitate cu prevederile Codului contravențional. Președinții organelor electorale și alte persoane ce dețin informații concludente despre comiterea unor contravenții sunt obligați să informeze imediat, dar nu mai mult de 48 de ore din momentul constatării, organele constatatoare cu privire la faptele care le-au devenit cunoscute și care conțin elemente constitutive ale unei contravenții privind organizarea și desfășurarea alegerilor sau finanțarea partidelor politice și a campaniilor electorale.”

48. Art. 193 alin. (3) și (3¹) din Codul administrativ:

„Curtea Supremă de Justiție examinează acțiunile în contencios administrativ și cererile de recurs în complete din 3 judecători. În scopul uniformizării practicii judecătorești, completul din 3 judecători poate decide, prin vot unanim, ca recursul considerat admisibil să fie examinat de un complet din 5 judecători, iar completul din 5 judecători poate decide, prin vot unanim, ca recursul considerat admisibil să fie examinat de un complet din 9 judecători.”

49. Art. 245¹ alin. (1) din Codul administrativ:

„Recursul este admis dacă:

a) interpretarea legii din hotărârea sau decizia contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție;

b) prin admiterea recursului, se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție;

c) hotărârea sau decizia vizează drepturile persoanei care nu a fost atrasă în proces;

d) hotărârea sau decizia este arbitrară sau se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor;

e) a fost admis neîntemeiat un apel introdus tardiv;

f) instanța nu a fost compusă potrivit legii sau hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.”

50. Art. 248 alin. (1) lit. a) din Codul administrativ:

„Examinând recursul, Curtea Supremă de Justiție adoptă una dintre următoarele decizii: respinge recursul și menține hotărârea și/sau decizia.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

51. Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recurs și în referință, în coroborare cu normele de drept aplicabile speței, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează asupra respingerii recursului declarat de Partidul Politic „Partidul Dezvoltării și Consolidării Moldovei”, din următoarele considerente.

52. În interpretarea art. 244 alin. (2) coroborat cu art. 231 alin. (2) din Codul administrativ, rezultă că pentru procedura de recurs se aplică corespunzător prevederile cap. III din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva. Pentru procedura în apel se aplică corespunzător prevederile cap. II din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.

53. La rândul său, în corespundere cu art. 22 și art. 219 alin. (1) din Codul administrativ, instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal administrate, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți.

54. Iar potrivit art. 194 alin. (1) și (2) din același cod, în procedura în prima instanță, în procedura de apel și în procedura de examinare a recursurilor împotriva încheierilor judecătorești se soluționează din oficiu probleme de fapt și de drept. În procedura de examinare a cererilor de recurs, hotărârile și deciziile contestate se examinează din oficiu în privința existenței greșelilor procedurale și aplicării corecte a dreptului material.

55. Recapitulând esența litigiului, în scopul verificării aplicării corecte a dreptului material și procedural, instanța de recurs reține starea de fapt constatată de instanța de fond și confirmată de părți.

56. Din materialele cauzei rezultă că conform sesizării nr. CEC-10Apr/1 din 26 septembrie 2024 adresată Comisiei Electorale Centrale, Partidul Politic „Partidul Dezvoltării și Consolidării Moldovei” a solicitat:

- A admite sesizarea Partidului Politic „Partidul Dezvoltării și Consolidării Moldovei”.

- A constata încălcarea de către concurentul electoral dna. Maia Sandu, candidat desemnat la alegerile prezidențiale din partea Partidului Politic „Partidul Acțiune și Solidaritate” a prevederilor art. 19 alin. (3) din Legea nr. 370/2023 privind drepturile copilului, art. 26 alin.(6) lit. a) din Legea nr.

294 /2007 privind partidele politice și a art. 54 alin. (5) lit. a) din Codul electoral.

- A aplica sancțiuni în privința concurentului electoral dna Maia Sandu, candidat desemnat la alegerile prezidențiale din partea Partidul Politic „Partidului Acțiune și Solidaritate”, pentru încălcările admise.

- A iniția procesul contravențional în privința concurentului electoral dna Maia Sandu, candidat desemnat la alegerile prezidențiale din partea Partidul Politic „Partidului Acțiune și Solidaritate” și a aplica sancțiunea contravențională prevăzută de art. 48³ din Codul contravențional.

57. Prin scrisoarea nr. CEC-8/6071 din 27 septembrie 2024 adresată șefului Inspectoratului General al Poliției, care a fost adusă la cunoștință și președintelui Partidului Politic „Partidul Dezvoltării și Consolidării Moldovei” –Ion Chicu, Comisia Electorală Centrală a solicitat Inspectoratului examinarea după competență a sesizării înregistrate sub nr. CEC-10/Apr/1 din 26 septembrie 2024, după caz, cu sancționarea concurentului electoral din partea Partidului Politic „Partidul Acțiune și Solidaritate”, reclamând încălcarea prevederilor art. 50 alin. (2) din Codul contravențional.

58. Prin hotărârea Curții de Apel Chișinău nr. 3-133/24 din 15 octombrie 2024, s-a obligat Comisia Electorală Centrală să examineze contestația înregistrată cu nr. CEC-10Apr/1 din 26 septembrie 2024 și să emită actul administrativ asupra acesteia.

59. Comisia Electorală Centrală prin Hotărârea nr. 3098 din 16 octombrie 2024, a respins ca neîntemeiată contestația depusă de domnul Chicu Ion, președintele Partidului Politic „Partidul Dezvoltării și Consolidării Moldovei”, înregistrată sub nr. CEC-10Apr/1 din 26 septembrie 2024.

60. Prin prezenta acțiune, reclamantul Partidul Politic „Partidul Dezvoltării și Consolidării Moldovei” revendică încălcarea dreptului său prin examinarea necorespunzătoare a contestației, considerând că la caz, Comisia Electorală Centrală, în privința candidatului electoral desemnat de Partidul Politic „Partidul Acțiune și Solidaritate”, Sandu Maia, urmează a fi aplicată sancțiunea în temeiul dispozițiilor art. 48³ Cod contravențional, care prin prisma prevederilor art. 423⁷ Cod contravențional ține de competența Comisiei Electorale Centrale.

61. Fiind investită cu judecarea cauzei în fond, Curtea de Apel Chișinău prin hotărârea din 19 octombrie 2024 a respins ca neîntemeiată acțiunea depusă de Partidul Politic „Partidul Dezvoltării și Consolidării Moldovei”.

62. În esență, la adoptarea soluției prima instanță a conchis că probele prezentate de către reclamant nu sunt suficiente în vederea constatării încălcării de către candidatul electoral al prevederilor art. 54 alin. (1) lit. a) Codul electoral, iar în ceea ce privește prevederile art. 26 alin. (6) lit. a) Legea nr. 294 din 21.12.2007 și prevederilor 19 alin. (3) Legea nr. 370 din 30.11.2023, acestea se referă preponderent la partide politice, însă din conținutul acțiunii depuse reclamantul face referire la „*Pas Youth Glodeni*”, adică o organizație de tineret al partidului politic sus-numit.

63. Verificând hotărârea Curții de Apel Chișinău în limitele controlului de legalitate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, consideră că prima instanță corect a determinat obiectul probațiunii în cauza dedusă judecății, și a apreciat circumstanțele esențiale pentru examinarea justă a cauzei.

64. Or, în speță pretențiile reclamantului/recurentului Partidul Politic „Partidul Dezvoltării și Consolidării Moldovei” privind revendicarea încălcării dreptului său prin examinarea necorespunzătoare a contestației sunt neîntemeiate, întrucât probele prezentate de către reclamant nu sunt suficiente în vederea constatării încălcării de către candidatul electoral al prevederilor art. 54 din Codul electoral la această etapă. Or, Comisia Electorală Centrală a specificat că odată cu aprobarea raportului final al candidaților electorali în ce privește veniturile și cheltuielile în perioada electorală, va da apreciere inclusiv și aspectelor invocate în contestație de către reclamant.

65. În ce privește solicitarea reclamantului, Partidul Politic „Partidul Dezvoltării și Consolidării Moldovei”, privind atragerea candidatului electoral la răspundere contravențională în baza art.48³ Cod contravențional, completul de judecată reține că **instanțele de contencios administrativ nu au competență în materie contravențională**. Art. 104 alin. (2) din codul electoral foarte clar stabilește că contravențiile se constată și se examinează în conformitate cu prevederile Codului contravențional. Aceasta înseamnă că dezacordul cu decizia agentului constatator, Comisia Electorală Centrală în cazul nostru, se contestă în ordine generală în instanțele de drept comun.

66. Pentru considerentele remarcate, Completul de judecată conchide că, este neîntemeiată poziția formulată prin prisma motivelor de recurs, susținerile recurentului nu și-au găsit confirmare și nu constituie temei de admitere a recursului.

67. Mai mult, se menționează că argumentele invocate în recurs, coincid cu cele indicate în cererea de chemare în judecată, cărora instanța de fond le-a dat o apreciere corespunzătoare.

68. Totodată, Completul de judecată constată că prima instanță la examinarea cauzei a răspuns la toate întrebările (argumentele) ridicate în fața sa și a emis o hotărâre motivată și întemeiată.

69. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție învederează că recurentul, Partidul Politic „Partidul Dezvoltării și Consolidării Moldovei”, deși pretinde că hotărârea este ilegală, nu a prezentat nici o probă sau alte dovezi, din care ar rezulta vârsta persoanelor la care face trimitere, iar din conținutul pozelor anexate la contestația reclamantului, Completul specializat nu consideră posibil de a determina vârsta persoanelor la care face referire ultimul, iar prin acțiunea depusă reclamantul nu poate pretinde autorității publice o anumită conduită potrivit propriilor convingeri și interpretări lipsite de careva suport factologic, or, legea prevede dreptul tinerilor ce au atins vârsta de 14 ani de a se asocia organizațiilor de tineret ale partidelor politice.

70. Subsidiar, Completul de judecată conchide că, este neîntemeiat și nu poate fi reținut argumentul recurentului precum că prima instanță nu a luat în considerare că cadrul normativ existent, și anume art. 54 alin. (5) lit. a) din Codul electoral, art. 26 alin. (6) lit. a) din Legea nr. 294 /2007 privind partidele politice și art. 19 alin. (3) din Legea nr. 370/2023 privind drepturile copilului și art. 10 alin. (3) lit. n) și alin. (4) din Legea nr. 6//2022 cu privire la publicitate, prevede că cetățenii Republicii Moldova care nu au împlinit vârsta de 18 ani nu pot în general să fie implicați în activitatea partidelor politice în anumite forme admise de lege, deoarece este prevăzut dreptul tinerilor ce au atins vârsta de 14 ani de a se asocia organizațiilor de tineret ale partidelor politice.

71. Organizațiile de tineret ale partidelor politice nu se încadrează în noțiunea de partide politice, or, în caz contrar, prevederile Legii cu privire la tineret devin inaplicabile în raport cu Legea privind partidele politice.

72. Deși organului electoral i se solicită să intervină și să nu admită în interiorul campaniei electorale acțiuni de agitație electorală cu implicarea copiilor sau a imaginilor acestora, e de reținut că, în activitatea de organizare și desfășurare a alegerilor, inclusiv în partea ce ține de desfășurarea campaniei electorale de concurenții electorali, Comisia Electorală centrală și

organele electorale ierarhic inferioare se conduc, în special, de Codul electoral.

73. Anume Codul electoral reprezintă legea specială care stabilește principiile desfășurării, în condiții egale, a campaniei electorale, iar art. 52 alin. (3) și (8) stabilesc subiecții care nu au dreptul de a participa la acțiuni de agitație electorală – în acțiunile de agitație electorală nu pot fi implicate persoanele care nu sunt cetățeni ai republicii Moldova, persoanele oficiale străine.

74. Prin urmare, cât privește implicarea copiilor în campania electorală a unui concurent electoral, deși Legea privind drepturile copilului interzice copiilor să se implice în acțiuni politice și să se asocieze în partide politice, Codul electoral nu reglementează astfel de restricții.

75. Referitor la argumentul recurentului, conform căruia hotărârea Curții de Apel Chișinău ar fi ilegală deoarece a fost pronunțată de același complet care s-a pronunțat anterior asupra aceleiași cauze, instanța de recurs constată că acest argument nu se încadrează în temeiurile de admisibilitate a recursului prevăzute de art. 245¹ din Codul administrativ.

76. Instanța de recurs subliniază că orice obiecție privind compunerea completului de judecată trebuia să fie formulată de către Partidul Politic "Partidul Dezvoltării și Consolidării Moldovei" la etapa examinării cauzei în fond. În cadrul acelei etape, reclamantul/recurentul avea posibilitatea să conteste componența completului de judecată prin depunerea unei cereri de recuzare sau alte obiecții procedurale. Totuși, având în vedere că reclamantul/recurentul a acceptat tacit componența completului și nu a ridicat această problemă la momentul oportun, instanța consideră că acesta a renunțat implicit la dreptul de a invoca acest aspect.

77. Prin urmare, recurentul nu mai poate ridica această chestiune în faza recursului, deoarece a fost decăzut din dreptul de a contesta componența completului în lipsa unor obiecții formulate în timp util. În această etapă procesuală, obiecția privind faptul că dosarul a fost judecat de același complet nu mai poate fi valorificată, întrucât dispozițiile privind admisibilitatea recursului impun ca astfel de aspecte să fie invocate la etapa fondului, nu în faza recursului.

78. Sub aspectul celor relatate se constată că soluția instanței de fond conține o argumentare convingătoare din care să rezulte procesul deliberării și adoptării soluției la care s-a ajuns.

79. Reieșind din cele expuse, și întrucât instanța ierarhic inferioară a elucidat pe deplin circumstanțele cauzei, a aplicat corect normele de drept material, hotărârea instanței de judecată fiind întemeiată și legală, iar criticile formulate în recurs sunt nejustificate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul, și a menține hotărârea instanței de fond.

80. Ținând cont de cele expuse și în temeiul art. 248 alin. (1) lit. a) din Codul administrativ

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Respinge recursul depus de Partidul Politic „Partidul Dezvoltării și Consolidării Moldovei” și menține hotărârea din 19 octombrie 2024 a Curții de Apel Chișinău, în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Partidul Politic „Partidul Dezvoltării și Consolidării Moldovei” împotriva Comisiei Electorale Centrale, terț Maia Sandu cu privire la anularea actului administrativ și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil.

Decizia este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Diana Stănilă

Ion Malanciuc